

TEN GELEIDE

Deze maand zal het 145 jaar geleden zijn dat bij de Erven Bohn in Haarlem de eerste druk verscheen van de *Camera Obscura*. Achter het schrijvers-pseudoniem Hildebrand gaat de persoon schuil van Nicolaas Beets, die in maart 1839 was gepromoveerd tot doctor in de godgeleerdheid. Hij schreef de *Camera Obscura* dan ook voornamelijk gedurende zijn studententijd te Leiden.

Sedert 1839 zijn er vele tientallen herdrukken en vertalingen van het boek verschenen. Gedurende ettelijke generaties behoorde de *Camera* op de middelbare scholen tot de verplichte lectuur. Na de laatste oorlog viel die verplichting weg, maar tegenwoordig bestaat er op deze scholen weer een groeiende belangstelling voor dit kennelijk onvergankelijke werk. Terecht, want het boek is, in al zijn eenvoud van inhoud en opzet, een stuk van ons cultuurbezit dat waarde heeft en waarde houdt.

Mede op grond van deze overweging heeft het genootschap Delfia Batavorum gemeend een her-uitgave te mogen verzorgen van het, in de eerste druk al voorkomende — en dus oudste en bekendste — verhaal uit de bundel schetsen: “De Familie Stastok”. Een andere overweging — eigenlijk wel de belangrijkste van de twee — was dat deze schets zich in grote trekken hoogstwaarschijnlijk in Delft heeft afgespeeld. Hildebrand bepaalt zich in de lokalisatie der voorvallen en gebeurtenissen tot één initiaal, namelijk D —. Maar in de geografische beschrijving van D — wemelt het als het ware van aanduidingen die in de richting van onze stad wijzen.

De verzorger van deze uitgave, drs. Peter van Zonneveld, analyseert deze herkenningpunten in zijn inleiding op het verhaal, dat een typische schildering is van eigentijdse, dat wil zeggen vroeg-negentiende-eeuwse taferelen; een weergave van de Hollandse levenswijze en als zodanig — om een kwalificatie van de godsdiensthistoricus Chantepie de la Saussaye uit 1906 te citeren — “een boek dat een datum is in de geschiedenis van den Nederlandschen stijl”.

Peter van Zonneveld studeerde Nederlands en vergelijkende literatuurwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Sedert 1975 is hij als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de Vakgroep Nederlands van de Rijksuniversiteit te Leiden. Hij heeft zich intensief bezig gehouden — en doet dat nog — met leven en werken van Nicolaas Beets. Van zijn hand verscheen in 1983 een omvangrijke editie van *Het Dagboek van de student Nicolaas Beets 1833-1836*.

Voor deze bijzondere uitgave van “De Familie Stastok” werden de tekening op het omslag en de vele illustraties in de tekst vervaardigd door H.L. Houtzager, het merendeel naar originele etsen uit de eerste helft van de negentiende eeuw.

Delft, oktober 1984

De Publikatie-commissie:
H.L. Houtzager, voorzitter
M. van Noort, secretaris
G.G. Kunz
H.W. van Leeuwen.